

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/43269

Gk.150

Sayı : 89456481/610-440
Konu : Yazılı soru önergesi (7/43269)

24-09-2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14.05.2014 tarih ve 177860 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/43269 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (3 sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. M. SEZGİN TANRIKULU'NUN 7/43269 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin “İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri” başlıklı 6’ncı maddesinde; işveren, çalışanlarına asgari yönetmeliğin ekinde belirtilen konuları içerecek şekilde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi, işveren, çalışan fiilen çalışmaya başlamadan önce, çalışanın yapacağı iş ve işyerine özgü riskler ile korunma tedbirlerini içeren konularda öncelikli olarak eğitilmesi, çalışma yeri veya iş değişikliği, iş ekipmanının değişmesi, yeni teknoloji uygulanması gibi durumlar nedeniyle ortaya çıkacak risklerle ilgili eğitimler ayrıca verilmesi, verilen eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni riskler de dikkate alınarak aşağıda belirtilen düzenli aralıklarla tekrarlanması (Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde yılda en az bir defa, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde iki yılda en az bir defa, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde üç yılda en az bir defa), iş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe dönüşünde çalışmaya başlamadan önce, kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilmesi, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilmesi öngörülmektedir.

Anılan yönetmeliğin “Eğitim süreleri ve konuları” başlıklı 11’inci maddesinde; çalışanlara verilecek eğitimlerin, yönetmeliğin ekinde yer alan konular dikkate alınarak çalışanların işe girişlerinde ve işin devamı süresince belirlenen periyotlar içinde yapılması gerekmektedir. Çalışanlara verilecek bu eğitimler az tehlikeli işyerleri için en az sekiz saat, tehlikeli işyerleri için en az on iki saat, çok tehlikeli işyerleri için en az on altı saat olarak her çalışan için düzenlenmelidir. Bu maddeye göre maden sektöründe yer alan bir işyeri, iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini en az on altı saat olarak her çalışan için vermesi gerekmektedir.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, söz konusu yönetmeliğin eğitimcilerin Ek-1’de yer alan konulara göre uzmanlık alanları dikkate alınarak belirlenmesi kaydıyla anılan yönetmeliğin “Eğitimi verebilecek kişi ve kuruluşlar” başlıklı 13’üncü maddesine göre; işyerinde görevli iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri tarafından, İşçi, işveren ve kamu görevlileri kuruluşları veya bu kuruluşlarca kurulan eğitim vakıfları ve ortaklaşa oluşturdukları eğitim merkezleri, üniversiteler, kamu kurumlarının eğitim birimleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile Bakanlıkça yetkilendirilmiş eğitim kurumları ve ortak sağlık ve güvenlik birimleri tarafından verilmesi hüküm altına alınmıştır. Maden sektöründe yer alan bir işyerinin çalışanlarına vereceği iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini bu madde kapsamında vermesi gerekmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yayımlanan iş kazası ve meslek hastalığı istatistiklerinde iş kazalarının sebeplerine göre dağılımı incelenmektedir. Buna göre, 2000-2012 yılları arasında ilk sıralardaki kaza sebepleri: bir veya birden fazla cismin sıkıştırması, ezmesi, batması, kesmesi, düşen cisimlerin çarpıp devirmesi, kişilerin düşmesi ve makinelerin sebep olduğu kazalardır.

İş kazalarının önlenmesi için kaza nedenlerinin iyi tanımlanması ve bu nedenlerin ortadan kaldırılması büyük önem taşımaktadır. Kaza nedenlerinin doğru bir şekilde tanımlanıp belirlenmemesi halinde, kazaların önlenmesi için yapılacak çalışmalarda istenilen sonuca ulaşılması mümkün değildir.

Ülkemizdeki işyerlerinin neredeyse tamamına yakın bir kısmı (%99.8) küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşmaktadır. 2012 yılı SGK istatistiklerine göre, 1.538.006 işletmenin %85.2’si (1.310.135) 1-9 sigortalı çalıştıran işyerlerinden, %12.9’u (197.785) 10-49 sigortalı çalıştıran işyerlerinden ve %1.7’si (26.484) ise 50-249 sigortalı çalıştıran işyerlerinden

oluşmaktadır. Bugün itibarıyla, KOBİ niteğindeki işyerlerinin gerek ekonomik gerekse teknik ve idari kaynaklarının sınırlı olduğu, güvenlik kültürünün çok gelişmiş olmadığı da bilinmektedir. İşyerlerinde sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturulması amacıyla 6331 sayılı Kanun ile kapsama alınmıştır.

Ayrıca, buralarda iş sağlığı ve güvenliğini sağlamak üzere görevlendirilecek iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli için devlet tarafından destek sağlanmaktadır.

Bakanlık olarak iş kazalarının azaltılması için ön koşul olan iş sağlığı ve güvenliği kültürünün ve bilincinin oluşturulması amacıyla iş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınması, toplumun sağlık ve güvenlik konularında duyarlılaştırılması, mevzuatın etkin uygulanmasının sağlanması amacıyla çalışmalarımız sürmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumunca 5510 sayılı Kanununun 4-1/a kapsamında sigortalı çalıştırmakta olan madencilik ve taş ocağı özel sektör işyeri sayıları aşağıda yer almaktadır.

2014 Ocak Ayı	
Faaliyet Bölümleri (NACE Sınıflamasına Göre)	Özel Sektör İşyeri Sayısı
Kömür ve linyit çıkartılması	678
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı	40
metal cevheri madenciliği	888
Diğer madencilik ve taş ocak.	4.469
Madenciliği destekleyici hizmet	365
Kok kömürü ve petrol ürün. im.	331
Toplam	6.771

Sosyal Güvenlik Kurumunun Şubat 2014 verilerine göre toplam 1.599.327 işyeri bulunmaktadır. İş kazası ve meslek hastalığı riskinin yüksek olduğu tüm sektörlerde muhtemel iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi amacıyla iş teftişinin etkin bir şekilde yürütülmesi, sistemli ve planlı bir şekilde uygulanması gerekmektedir.

2014 yılı nisan ayı itibarıyla Türkiye genelinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden 1498 adet "programlı teftiş", ihbar, iş kazaları, şikayetler vb. nedeniyle 792 "program dışı teftiş" olmak üzere toplam 2290 adet teftiş gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde 2013 yılı içerisinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden gerçekleştirilen teftişler sonucunda 1480 adet işyerine 8.587.815,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

2013 yılında maden işyerlerinde toplam 1047 teftiş gerçekleştirilmiştir.